

GEMİADAMLARININ YILLIK ÜCRETLİ İZİNİNE İLİŞKİN 146 SAYILI SÖZLEŞME

ILO Kabul Tarihi: 13 Ekim 1976

Kanun Tarih ve Sayısı: 15.7.2003 / 4940

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunun daveti üzerine, 13 Ekim 1976 tarihinde Cenevre'de yaptığı altmışikinci oturumunda;

Oturum gündeminin ikinci maddesinde yeralan, 1970 tarihine ait 132 sayılı Ücretli Tatiller Sözleşmesi (revize) ışığında, fakat söz konusu sözleşmeyle sınırlı kalmadan, 91 sayılı Gemiadamlarının Ücretli Tatilleri Sözleşmesi'nde 1949, düzeltmeler yapılmasına ilişkin öneriler benimsenerek ve bu önerilerin bir uluslararası sözleşme şeklini alması gerektiğine hükmederek,

Gemiadamlarının Yıllık Ücretli İzinlerine ilişkin Sözleşme,1976 olarak adlandırılacak olan aşağıdaki sözleşmeyi 1976 yılı Ekim ayının işbu yirmidokuzuncu gününde kabul etmiştir.

MADDE 1

Bu sözleşme hükümleri, henüz toplu sözleşmeler, hakem kararları, mahkeme kararları, yasa gereği ücret tespiti yöntemi ya da ulusal koşullara uygun ulusal uygulamalarla tutarlı bir başka tarzda yürürlük kazanmamışsa, ulusal yasa ya da tüzükler marifetiyle yürürlüğe konur.

MADDE 2

- Bu sözleşme gemiadamı olarak istihdam edilen kişilere uygulanır.
- Bu sözleşme bağlamında gemiadamı sıfatı;
  - a. savaş gemisi;
  - b. balık avcılığı işinde kullanılan ya da balık avcılığı ile doğrudan ilişkili ya da balina avcılığı ya da benzer işlerde kullanılan gemiler dışında,bu sözleşmenin yürürlükte olduğu ülkeye kayıtlı açık deniz seferi yapan gemilerde her hangi bir sıfatla istihdam edilen kişileri ifade eder.
- Hangi tip gemilerin bu sözleşmenin uygulanması amacıyla açık deniz gemisi sayılacağı, gemi sahipleri ve gemiadamlarının varsa ilgili örgütlerine danışıldıktan sonra ulusal yasa veya tüzüklerle belirlenir.
- Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, sözleşmenin uygulama alanını, sanayinin içinde bulunduğu koşulların gerektirdiği değişiklikleri, gemi sahipleri ve işçilerin varsa ilgili örgütlerine danıştıktan sonra, yapmak suretiyle, bu maddenin 2. fıkrası (b) bendinde yer alan gemiadamı tanımının dışında kalan kişileri veya bazı kategorileri de kapsayacak şekilde genişletebilir.

- Bu maddenin 4. paragrafına uygun olarak bu sözleşmenin uygulanmasını genişleten her üye, uygulamanın genişletildiği kategorileri ve varsa değişiklikleri onay sırasında bu onayına ekleyeceği bir bildirimde belirtecektir.
- Bu sözleşmeyi onaylamış olan üye onaylama sırasında belirlenmiş kategoriler varsa ve daha sonra sözleşmenin uygulama alanını bu kategorilerin dışında kalanları da kapsayacak şekilde genişletirse bu durumu Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne bir deklarasyonla bildirir.
- Zorunluluk gereği kadar olmak üzere deniz aşırı sefer yapan gemilerde istihdam edilen kişilerden sınırlı sayıda kategorilere dahil olanlar gemi sahipleri ile gemiadamlarının varsa ilgili örgütleriyle danışılarak yetkili makam tarafından ya da ülkede geçerli sistem yoluyla alınacak önlemlerle sözleşmenin uygulama kapsamının dışında tutulabilirler.
- Bu sözleşmeyi onaylayan üye, sözleşmenin uygulanması hakkında Uluslararası Çalışma Örgütü anayasasının 22. Maddesi uyarınca vereceği ilk raporunda, bu maddenin 3. ve 7. fıkralarına uygun olarak uygulama kapsamı dışında bıraktığı kategorileri gerekçeleri ile birlikte bir liste halinde bildirir. Takip eden raporlarında ise, uygulama kapsamı dışında bırakılan kategoriler açısından ulusal mevzuatının durumunu ve gene bu kategoriler bakımından sözleşmenin hangi ölçüde uygulanabilir olduğu veya hangi ölçüde uygulanmasını önerdiğini belirtir.

MADDE 3

- Bu sözleşmenin uygulandığı her gemiadamı, asgari süre ile belirlenen yıllık ücretli izin hakkına sahiptir.
- Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, onaya ekleyeceği bir deklarasyon ile yıllık ücretli izin süresini bildirecektir.
- İzin, her halükarda bir yıllık hizmet süresi için 30 takvim gününden az olmayacaktır.
- Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, ILO Genel Müdürlüğüne daha sonra bildireceği bir deklarasyon ile onay sırasında bildirdiği süreden daha uzun yıllık izin süresini bildirebilir.

MADDE 4

- Önceki maddede öngörülen tam izin hakkı için, herhangi bir yıldaki hizmet süresi gereken süreden daha az olan bir gemiadamı o yıl içindeki hizmet süresiyle orantılı yıllık ücretli izin hakkına sahiptir.
- Bu sözleşmedeki "yıl" deyimini bir takvim yılı veya aynı süreye denk herhangi bir süreyi ifade eder.

MADDE 5

- Yıllık ücretli izne hak kazanmak için, hizmet süresinin hesaplanması yöntemi, her ülkede yetkili makam veya uygun mekanizma ile belirlenir.
- Her ülkede yetkili makam ya da uygun mekanizma yoluyla belirlenecek koşullara bağlı olarak gemideki görev yerleri dışında yapılan çalışma hizmet süresinden sayılır.

- Her ülkenin yetkili makamı ya da uygun mekanizma yoluyla belirlenecek koşullara bağlı olarak onaylı denizcilik meslek kurslarına devam edilirken veya ilgili gemiadamının isteği dışında hastalık, yaralanma, analık gibi nedenlerle işbaşında bulunulmayan süreler hizmet süresinden sayılır.

MADDE 6

Aşağıdaki süreler, bu Sözleşmenin 3 ncü madde 3 ncü paragrafında belirtilen asgari yıllık ücretli için süresinden sayılmayacaktır.

- a. Yıllık ücretli izin ile çakışsın ya da çakışmasın, bandıra ülkesinin resmi ya da geleneksel tatil günleri,
- b. Her ülkede yetkili makam ya da uygun mekanizma yoluyla belirlenecek koşullara bağlı olarak hastalık, yaralanma ya da analık nedeniyle oluşan iş göremezlik süreleri,
- c. Görev başında olduğu süre içinde geçici kıyı izinleri,
- d. Her ülkede yetkili makam ya da uygun mekanizma yoluyla belirlenecek koşullara bağlı olarak her türden telafi izinleri

MADDE 7

- Bu sözleşmede geçen yıllık iznini kullanan her gemiadamı en azından her ülkede yetkili makam ya da uygun mekanizma yoluyla belirlenen yöntemle hesap edilen yıllık izin süresinin karşılığı normal ücretini (ücretin aynı olarak ödenen kısmının nakit karşılığı dahil olmak üzere) alır.
- Bu maddenin 1. fıkrası uyarınca tahakkuk ettirilen miktarlar, ulusal yasa ve yönetmelikler ya da gemiadamı ve işvereni bağlayıcı bir sözleşmeyle farklı bir uygulama şart koşulmamış ise izne çıkılmadan önce ödenir.
- Hak kazandığı yıllık iznini kullanmadan işinden ayrılan ya da çıkartılan gemiadamı, yıllık iznine tekabül eden bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen ücreti alır.

MADDE 8

- Yıllık ücretli iznin parçalara bölünmesi ya da bu iznin müteakip yılın izniyle birleştirilmesine yetkili makam ya da her ülkede uygun mekanizma yoluyla izin verilebilir.
- Bu maddenin 1. fıkrası saklı kalmak kaydıyla, gemiadamı ile işvereni bağlayıcı bir sözleşmede farklı bir uygulama şart koşmamışlarsa, bu sözleşmede geçen yıllık izin kesintisiz bir süreden oluşur.

MADDE 9

Her ülkede, yetkili makam tarafından ya da uygun mekanizma yoluyla, İstisnai durumlarda geçerli olmak üzere, bu sözleşmeye dayanılarak verilmesi gereken yıllık iznin yerine asgari 7. Maddede şart koşulan ücrete eşit miktarda nakit ödeme yapılmasına dair hüküm getirilebilir.

MADDE 10

- İznin kullanılacağı zaman; yönetmelikler, toplu sözleşme, hakem kararı veya ulusal uygulamalarla uyumlu diğer araçlarla aksi kararlaştırılmamışsa ve mümkünse ilgili gemiadamı veya temsilcisine danışılıp anlaşmaya varıldıktan sonra işveren tarafından belirlenir.
- Hiçbir gemiadamının rızası olmaksızın, hangisi evine daha yakınsa, işe alındığı veya çalıştığı yerden başka bir yerde izin kullanması istenemez, toplu sözleşme, ulusal yasa veya yönetmelik hükümleri saklıdır.
- Yıllık iznine bu maddenin 2. fıkrasında belirtilenden farklı bir yerden ayrılması isteniyorsa, bir gemiadamı, evine yakın olan hangisiyse istihdam edildiği ya da tayfa olarak toplandığı yere ulaşım giderlerinin karşılanması hakkına sahiptir ve izne ayrıldığı yere geri dönüşüyle doğrudan ilgili işe ve diğer masrafları işveren tarafından karşılanır. Yolda geçen süreler gemiadamının hak kazandığı yıllık izin süresinden düşülemez.

MADDE 11

3 üncü Madde'nin 3.fıkrasında belirtilen asgari yıllık ücretli izin hakkını kullandırmayan veya bu hakkın sözleşmenin 9.maddesi uyarınca istisnai olarak getirilen koşulun dışında yazılmış olan herhangi bir akit hükümsüzdür.

MADDE 12

Yıllık iznini kullanan gemiadamı, sadece olağanüstü acil durumda ve zamanında tebligat yapılmak suretiyle işe çağrılır.

MADDE 13

Bu sözleşme hükümlerine etkinlik kazandıracak usullerin icabı olarak, yıllık ücretli izinle ilgili düzenleme veya yasa maddelerinin tam olarak tatbik ve icrasını sağlamak üzere, yeterli denetim ya da diğer vasıtalar yardımıyla, müessir önlemler alınacaktır.

MADDE 14

Bu Sözleşme 1949 tarihli Ücretli tatiller (Gemiadamları) Sözleşmesini (Revize) tadil eder.

MADDE 15

Bu Sözleşme'nin kesin onama belgeleri Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilir ve onun tarafından tescil edilir.

MADDE 16

- Bu Sözleşme, sadece onay belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilen Uluslararası Çalışma Örgütü üyesi ülkeler için bağlayıcıdır.
- Bu sözleşme, iki üyenin onay belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girer.

- Bu sözleşme, daha sonra, onu onaylayan her üye için, onay belgesinin tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 17

- Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir süre sonunda Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Genel Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra geçerli olur.
- Bu Sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık sürenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetmeyen her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olur ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık süre bitiminde, bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilir.

MADDE 18

- Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Örgüt üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama ve fesihlerin kaydedildiğini Uluslararası Çalışma Örgütünün bütün üyelerine duyurur.
- Genel Müdür, kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onama belgesinin kaydedildiğini örgüt üyelerine duyururken bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında örgüt üyelerinin dikkatini çeker.

MADDE 19

Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddeler gereğince, kaydetmiş olduğu bütün onama ve fesihlere ilişkin tüm bilgileri, Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca kaydedilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştırır.

MADDE 20

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunar ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun Konferans gündemine alınıp alınmaması gereği hakkında karar verir.

MADDE 21

- Konferans, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve bu yeni Sözleşme aksini öngörmediği takdirde;
  - a. Değiştirici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması durumu, yukarıdaki 17 inci madde dikkate alınmaksızın ve değiştirici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini gerektirir.
  - b. Değiştirici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, bu Sözleşme üyelerin onamasına artık açık bulundurulamaz.
- Bu Sözleşme, onu onayıp da değiştirici Sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, her halükarda şimdiki şekil ve içeriği ile geçerli olmakta devam eder.

MADDE 22

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi de aynı şekilde geçerlidir.